

5.4 Betaalbaarheid en organiseerbaarheid

- In Nederland kunt u rekenen op goede zorg. In ons land willen we samen klaarstaan voor mensen met gezondheidsproblemen. De zorgsector heeft het afgelopen anderhalfjaar een prestatie van formaat geleverd en het kabinet heeft kosten nog moeite gespaard in de bestrijding van het coronavirus.
- De coronacrisis heeft ons in verschillende opzichten de kracht van onze zorg en zorgprofessionals laten zien. De samenwerking tussen zorgorganisaties kreeg een sterke impuls. Partijen zochten elkaar op in informele netwerken en formele verbanden om de crisis het hoofd te bieden.
- De crisis heeft ons echter ook voor flinke uitdagingen geplaatst. We werden geconfronteerd met schaarste en hebben geleerd wat er nodig is om hiermee om te gaan.
- De behoefte aan zorg zal naar verwachting in de toekomst verder oplopen. We worden in Nederland gelukkig steeds ouder, maar ouderdom gaat gepaard met een toenemende en een complexere zorgvraag. Ook de toename in medische mogelijkheden vergroot de vraag naar zorg.
- Dit leidt tot een steeds groter beroep op zorgprofessionals, terwijl de beroepsbevolking de komende twintig jaar nauwelijks groeit en het aantal beschikbare mantelzorgers zal dalen. Als we niets doen kunnen zorgverleners de zorgvraag niet bijbenen en kunnen we onze gezondheidszorg niet op het huidige niveau houden. Ook lopen we dan het risico dat de zorg een steeds groter beslag legt op de publieke middelen en er onvoldoende ruimte over blijft voor andere maatschappelijke uitdagingen zoals goed onderwijs en de klimaatcrisis.

- Om ook in de toekomst ervoor te zorgen dat iedereen kan rekenen op de zorg die hij of zij nodig heeft zullen we de zorg anders moeten organiseren.
- Het kabinet heeft reeds een flink aantal stappen gezet om ervoor te zorgen dat de zorg zinnig is en beter aansluit bij wat patiënten en cliënten echt nodig hebben, onder meer met de beweging naar de juiste zorg op de juiste plek.
- Naar de toekomst toe zal er echter blijvend aandacht moeten zijn om de zorg betaalbaar en organiseerbaar te houden. We moeten daarbij ook lessen durven te trekken uit de ervaringen met de coronacrisis:
 1. Door gezondheid voorop te zetten, kunnen we waar mogelijk voorkomen dat mensen afhankelijk worden van zorg.
 2. Een betere coördinatie van de zorg is niet alleen in crisistijd van belang, maar is ook nodig om de toenemende en veranderende zorgvraag op te vangen.
 3. Vernieuwing in de manier van werken binnen de zorg is nodig om met de beschikbare zorgverleners de benodigde zorg te kunnen leveren. Vernieuwing in de manier van werken is ook nodig om professionals meer ruimte te geven en hun werkplezier te bevorderen, zodat werken in de zorg aantrekkelijker blijft en wordt.
- Ook volgende kabinetten zullen werk moeten maken van een toekomstgerichte zorg. Hierbij kunnen ze voortbouwen op de inzet van acties die door het huidige kabinet in gang zijn gezet. Ook kunnen ze zich daarbij laten inspireren door eerder uitgekomen verkenningen van de SER en de WRR en door de beleidsnota's *Zorg voor de Toekomst* en *Dialognota Ouder worden*.